

وزارت امور حقوقی
سازمان تعزیرات حکومتی
معاونت حقوقی و امور مجلس
اداره کل امور حقوقی
کمیسیون امور قاچاق

عنوان نظریه:	شماره نظریه: ۱۰۰۰۴
ماهیت حقوقی فاکتور خرید کالای خارجی به عنوان سند مثبت و موجه قانونی در تخلفات قاچاق کالا	تاریخ: ۹۵/۰۱/۱۷
کلید واژگان: فاکتور خرید کالا، سند مثبت، قاچاق کالا	
مرجع استعلام کننده: اداره کل تعزیرات حکومتی استان خراسان شمالی	شماره: ۹۴/۶۲۸/۲۹۹۸
سوال:	تاریخ: ۹۴/۱۱/۲۱
آیا فاکتور خرید کالای خارجی می‌تواند به عنوان یک سند موجه قانونی برای رفع ظن قاچاق، مورد پذیرش مرجع رسیدگی کننده قرار گیرد؟	
دیدگاه اول	
با عنایت به اینکه:	
- شعبه مکلف است به مدارک ارائه شده رسیدگی نماید اعم از اینکه این مدارک رسمی و صادره از مراجع قانونی باشد یا عادی؛	
- در ماده ۴۷ قانون مبارزه با قاچاق، قانونگذار لفظ "مدارک" را به طور مطلق به کار برده است و قید مثبت را بعد از مدارک ذکر نکرده است. همچنین، قید "اسناد ابرازی" بعد از لفظ "مدارک"، مفید همین معنی می‌باشد؛	
- چنانچه مدارک مثبت صرفاً موارد مندرج در ماده ۱۱۷ قانون امور گمرکی و بند ۲ ماده ۲ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز باشد با مفاد ماده ۴۷ قانون اخیر مطابقت نمی‌نماید؛	
- در صورتی که مقررات ماده ۱۳ قانون مبارزه با قاچاق در مورد شناسه کالا و شناسه رهگیری اجرایی شود هنگامی که شناسه	

وزارت امور حقوقی
سازمان تعزیرات حکومتی
معاونت حقوقی و امور مجلس
اداره کل امور حقوقی
کمیسیون امور قاچاق

کالا در سامانه وارد گردد مشخص می شود که کالا از مبادی رسمی وارد گردیده است یا خیر؟ که در این حالت شعبه باید کد کالا را به گمرک جهت بررسی اعلام نماید؛

- در حقوق کیفری، مرجع رسیدگی کننده باید با تحقیق جرم یا تخلف را اثبات نماید نه اینکه بار اثبات بر عهده متهم باشد؛
 - فاکتوری که بر اساس مقررات سازمان صنعت، معدن و تجارت و اتاق اصناف تنظیم گردیده است باید مورد بررسی قرار گیرد. از طرف دیگر، فروشنده نمی تواند برگ سبز را به کلیه خریداران ارائه نماید؛
 - چنانچه متهم دلیلی مبنی بر ورود قانونی کالا ارائه نماید یا به نحوی دلالت داشته باشد و این دلیل خارج از موارد ذکر شده در بند ۲ ماده ۱۱۷ قانون مبارزه با قاچاق و ماده ۱۱۷ قانون امور گمرکی باشد شعبه مکلف است بررسی و رسیدگی نماید؛
- لذا، فاکتور خرید کالای خارجی هر چند مصداق مدارک مثبت مندرج در قانون محسوب نمی شود ولی می تواند به عنوان یک مدرک قابل بررسی، مورد قبول واقع شود. همچنین، اگر مقررات ماده ۱۳ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز اجرایی شود فاکتوری که تمام مشخصات کالا در آن درج شده باشد و در سامانه نیز مشاهده شود می تواند مورد قبول قرار گیرد. در نتیجه، اگر با توجه به شناسه کالا مشخص گردید که کالا قاچاق نمی باشد شعبه نباید به صرف اینکه مدارک ارائه شده جزء اسناد مثبت گمرکی نمی باشد حکم به ارتکاب قاچاق صادر نماید.

دیدگاه دوم

با عنایت به اینکه:

- اسناد مثبت آن چیزی است که در قانون امور گمرکی و قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز احصا شده است؛
- پذیرش اطلاق مدارک موضوع ماده ۴۷ قانون مبارزه با قاچاق با ماده ۱۱۷ قانون گمرکی و شرح وظایف گمرک مغایرت دارد

معاونت حقوقی و امور مجلس
اداره کل امور حقوقی
کمیسیون امور قاچاق

و گمرک قانوناً وظیفه بررسی اسناد مثبت گمرکی مورد ادعا را دارد زیرا گمرک متولی صدور این اسناد است ولی مرجع صدور فاکتور نمی باشد. لذا، فاکتور خرید قابلیت بررسی توسط گمرک را ندارد و ارسال آن امر بیهوده ای است مگر اینکه دلالت به اظهارنامه نماید؛

- باید ملاحظه شود کسی که سند را ارائه می کند ادعای وی چیست؟ اگر متهم ادعا نماید کالای مورد نظر قاچاق نمی باشد فاکتور عادی قانوناً توان اثبات این ادعا را ندارد ولی اگر ادعا کند که من مرتکب قاچاق نشده ام این فاکتور قابل بررسی است لذا ادعای انتساب به شخص ثالث قابل بررسی است؛

- مدارک مندرج در ماده ۴۷ قانون مبارزه با قاچاق منصرف به همان مدارک موضوع ماده ۱۱۷ قانون گمرکی می باشد؛

- فاکتور خرید صرفاً در جهت شناسایی ید ماقبل قابل قبول است؛

بنا به مراتب، با توجه به اینکه فاکتور خرید از اسناد مثبت موضوع ماده ۱۱۷ قانون امور گمرکی و بند ۲ ماده ۲ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز محسوب نمی گردد قابلیت بررسی توسط گمرک را ندارد ولی می تواند جهت شناسایی ید ماقبل مورد بررسی واقع شود.

نظریه کمیسیون:

با عنایت به اینکه در پرونده های قاچاق کالا و ارز فاکتور خرید کالای خارجی ارائه شده از سوی متهم از مصادیق اسناد مثبت گمرکی موضوع بند ۲ ماده ۲ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز و ماده ۱۱۷ قانون امور گمرکی نمی باشد لذا، شبهه تکلیفی به پذیرش آن بعنوان سند مثبت ندارد لکن، چنانچه در مقام اثبات ید ماقبل باشد از سوی مرجع رسیدگی کننده قابل بررسی است.